

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

3 An totum corpus Christi sit in punctis specierum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

ria vero esse infinitas in singulis partibus, quod nulum est inconueniens: quia sicut partes continui sunt infinitae, ita possunt esse & partiales praesentiae, ut patet etiam in anima, quatenus tota in qualibet parte corporis existit. Vocatur autem haec infinitas in potentia, non quia Christus totus non sit reuera actu praesens singulis partibus, sed quia partiales illae praesentiae, licet sint totales ex parte subiecti, sunt partiales ex parte spatij seu quantitatis panis, & actu sunt inter se vnitae, vnamque integram praesentiam, componunt. Et fortasse Alexander, Bonauent. & Gabriel, in re non dissentiunt, sed in modo loquendi: Gabriel concedit esse Christum in hostia infinitas syncategorematicae, & alij dicunt praesentias Christi in hostia tantum esse finitas in potentia, quia per diuisionem specierum solum possunt fieri praesentiae in actu plures, vsque ad certum numerum finitum, scilicet vsque ad totum minima, quae sunt in hostia: quia, si ulterius procedat diuisio, non conseruabitur ibi praesentia corporis CHRISTI in minoribus partibus aut in maiori numero praesentiarum: non tamen negant hi auctores, quamdiu illae minores partes sunt in toto, in eis esse totum Christum, & consequenter saltem per designationem, negare non possunt, quin in illis sit totus Christus infinitas in potentia; & hoc satis est ad mysterij veritatem: & in hoc sensu illa opinio Alensis in Theologia non continet errorem, sed solum pedit ex falso philosophico principio de termino quantitatis, quoad minimum in rebus homogeneis, quod nos non admittimus. Ex quo etiam facile responderetur ad vltimam rationem illius secundae opinionis, negatur enim esse in pane aliquam partem, sub qua ab alijs diuisa non possit substantia panis, & consequenter praesentia etiam Christi, conseruari: tamen, hoc etiam dato, negatur consequentia; quia, licet illae partes per se non sufficiant, vt in eis separatis sit totus Christus, vel tota entitas panis, tamen quando sunt in toto, sicut sufficiunt, vt in eis sit tota natura seu essentia panis; ita etiam, vt sit in eis totus Christus: quia propter modum conuerisionis, & propter altioremodum praesentiae: quem habet, non potest esse praesens secundum partem, sed secundum se totum, sicut in corpore humano est aliqua pars minima, in qua separata non potest anima conseruari, tamen, quamdiu illa est in toto, necesse est, vt tota anima in illa sit propter modum entitatis, seu praesentiae, quem habet: sic ergo de corpore Christi philosophandum est.

SECTIO III.

Vtrum totum Christi corpus sit in terminis, seu punctis indiuisibilibus specierum panis.

Prima sententia negat, quam consequenter tenet Albertus in 4. d. 13. artic. 10. ex auctoribus vero, qui tenent, Christum esse in singulis partibus continuis, tenent hoc Scotus, d. 10. q. 9. d. 11. q. 4. paulo ante solutiones argumentorum, Richard. d. 10. artic. 6. q. 2. Egidius Theorem. 11. & 20. de Euchar. Duobus autem modis potest haec opinio fundari, & defendi. Primo, si negentur haec puncta indiuisibilia esse aliquid positum in rerum natura existens, affirmando praeter partium quantitatem solum addere designationem quandam, hoc enim supposito, manifestum est, nec totum Christi corpus, nec aliquid eius, esse sub huiusmodi punctis: nam Christus solum est, vbi aliquid substantiae panis fuit, vel saltem vbi manet aliquid quantitatis panis: si ergo punctum nihil est quantitatis panis, sed potius dicit negationem partium eius, non erit ibi Christus, sed potius erit etiam negatio corporis Christi. Sed, quamuis in hoc discursu, quoad illationem recte procedatur, tamen fundamentum, vt existimo, est in philosophia valde falsum: nam, licet haec puncta dicantur esse in potentia, & non in actu, ad eum modum, quo partes vnitae

dicuntur esse in potentia in continuo, & non in actu, in quibus locutionibus termini illi, in potentia, & in actu, sumuntur in ordine ad actualem diuisionem, non in ordine ad actualem existentiam, ita vt esse in potentia, non excludat esse in actu in rerum natura, sed excludat esse in actu diuisum, & separatum a toto; licet ergo puncta hoc modo dicantur esse entia in potentia: quia nec separata sunt a toto, nec naturaliter separari possunt; tamen negari non potest, quin in ipso toto aliquid entitatis habeant, quia totum ipsum aliquo modo componunt, partes eius terminando, aut copulando. Hoc ergo principio supposito, potest aliter citata opinio fundari. Primo, quia videtur impossibile, corpus in se extensum, & magna molis cum tota sua organizatione: quantitate, & figura in puncto collocari. Secundo, quia substantia panis non erat in puncto, cum naturaliter extensa sit: corpus autem Christi solum succedit, vbi substantia panis erat. Tertio, quia alias posset Sacerdos solum indiuisibile consecrare, vt v. g. si intendat consecrare solum vltimam superficiem, quae sensibus immediate obicitur, aut punctum, in quo hostia perfecte sphaerica tangit planum, & similia, quae videntur absurda. Quarto, quia alias, quoties fragitur hostia, sicut corrumpitur vna linea, vel superficies continuans, & resultant duae terminatae: ita Christi corpus amitteret praesentiam, quam habebat in priori superficie, & acquireret duplicem similem in duabus superficiebus; quod repugnare videtur superius dictis: quia propter solam separationem, nec praesentia mutatur, nec noua fieri potest, nisi per consecrationis verba. Et argumentum simile fieri potest, quando e contrario species consecratae, prius diuisae continuari incipiunt.

Dicendum nihilominus est, totum Christi corpus & sanguinem intrinsece, ac realiter esse in omnibus terminis & punctis specierum sacramentalium, in indiuisibilibus quidem per se primo, & adaequate, sed necessaria quadam consecratione. Ita docuit Capreol. in 4. sententiarum d. 10. q. 4. ar. 3. ad 2. Scoti, contra 1. concl. & Soto in 4. sententiarum d. 49. q. 4. art. 6. ad argumentum Durandi, vbi dicit non licere Theologo hoc negare. Et declaratur primo exemplo angeli, vel animae; quo D. Thomas & alij auctores in hac materia vtuntur; qui proinde videntur idem sentire, quamuis distincte non explicent. Angelus itaque cum praesens adest loco, totus in toto, & in qualibet parte, continua quadam praesentia, necesse est, vt sit etiam totus intrinsece praesens in singulis punctis illius spatij, seu loci continui: quia intelligi non potest, praesentiam angeli esse in se continuam, & vnitam, nisi simili modo respondeat omnibus partibus, & terminis alterius extremi: sic ergo in praesenti non potest corpus Christi esse continue praesens toti quantitati panis, nisi aliquid etiam corporis Christi sit intrinsece & realiter praesens omnibus terminis, punctis & illius quantitatis: vbi autem est aliquid corporis Christi, ibi est totum corpus, vt saepe dictum est. Responderi potest ex Richardo supra, dupliciter posse aliquid esse praesens puncto: vno modo intrinsece, quia est sub illo, vt ita dicam, quasi penetratiue, & hoc modo non est necesse, id, quod est totum in singulis partibus esse etiam totum in punctis, quia nec partes ipsae hoc modo contingunt puncta. Alio modo potest id contingere extrinsece, quia immediate ante adest, seu contingit punctum, sicut partes lineae, quae immediate continentur puncto, possunt dici esse praesentes illi: & eodem modo corpus Christi potest dici esse praesens omnibus punctis: quia, sicut indiuisibile additum non facit maius, ita non causat distantiam; & ideo, quod est praesens parti immediatae, potest dici esse praesens puncto. Sed hoc non satisfacit; tum quia in adducto exemplo de angelo, non satis est, angelum esse illo extrinsece modo in singulis punctis, sed etiam intrinsece per intimam praesentiam; tum etiam, quia hoc est omnino necessa-

Totum Christi corpus est in indiuisibilibus, quoad necessarium est, & continuans.

necessarium, ut ipsa præsentia totius corporis Christi sub speciebus panis sit in se continua, & vnita: habet enim illa extensionem quandam, & compositionem partium ex parte spatij, ut supra dictum est, oportet ergo, ut partes illæ aliquo communi termino copulentur, qui terminus ex parte spatij necessario futurus est indiuisibilis: alioquin non esset terminus, sed partibus constaret: ergo illo necessario responderet, & est intime præsens alicui termino seu puncto specierum sacramentalium: habet ergo ibi Christus intimam & indiuisibilem præsentiam; & consequenter totus ipse ibi adest. Confirmatur ac declaratur: quia, nisi partes ipsius præsentia intelligantur sic vnite, necesse est, illam præsentiam esse diuisam in omnem suam partem: quod omnino repugnat: & id eo æque repugnat, esse totum Christi corpus præsens in omnibus partibus specierum, & non esse intime in omnibus punctis eorum.

Secundo declaratur exemplo durationis: nam si duratio angeli sine ulla interruptione coexistit temporis nostro continuo, necesse est, ut tota sit non solum in omnibus partibus nostri temporis, sed etiam in instantibus eius, nec potest mente concipi, quod duratio angeli coexistat omnibus partibus eius, & non etiam instantibus; aut, si alicui non coexistit, necesse est, ut saltem in illo interrumpatur duratio, ita ut in illo verum sit dicere, angelum non esse: idem ergo est in præsentia locali: est enim omnino eadem proportio quoad hoc, quod, sicut duratio angeli sine interruptione perseverat, quamdiu tempus continue discurrit, ita corpus Christi, seu præsentia eius continue diffunditur per totam quantitatem continuam specierum panis. Atque hoc ipsum ex solutionibus argumentorum magis constabit.

*Respondetur
ad argum.
2. Opinionis.*

Ad primam ergo rationem alterius opinionis negatur, esse impossibile, corpus quantum in indiuisibili puncto collocari; quin potius impossibile est, Christi corpus esse totum in toto, & in qualibet parte absque propria penetratione & extensione in ordine ad locum, quin sit etiam in punctis, seu terminis, quibus partes specierum sacramentalium continuantur: quomodo autem hoc possibile sit, superius in disput. 48. fuisse tractatum est. Ad secundum argumentum responderetur; potius illo concludi contrarium, nam, si quantitas corporis, ut sit continua, indiget his terminis indiuisibilibus, necesse est, ut in ipsa substantia seu materia, aliqua indiuisibilia substantialia illis proportionata respondeant; ut declarari potest applicando rationem factam; quia substantia materia existens sub quantitate, adæquate est illi coextensa, & altera alteri adiuicem est intime, & continue præsens: ergo necesse est, ut vbicunque est aliquid quantitatis, qualecunque illud sit, aliquid etiam materiae proportionate respondeat. Et confirmatur primo: quia præcisa quantitate, posset intelligi & conseruari substantia materiae, in qua, ut supra dixi, necessario manerent omnes partes entitatis, quæ antea præfuisent: quia illæ, cum sint distinctæ, non possunt in eandem coalescere indiuisibilem entitatem: manerent ergo partes entitatis distinctæ, & non iuter se omnino diuisæ [quia non est possibile, manere continuum diuisum in omnem suam partem] ergo vnita proprijs substantialibus terminis, quia illa vnio non esset per modum actus & potentia, sed per modum integritatis entitatis, proportionate integritati quantitatis. Confirmatur secundo, quia cum quantitas secundum se totam sit accidens substantia, necesse est, ut ex parte substantia respondeat aliquid substantialiter & entitatis indiuisibile, quod sit proportionatum subiectu indiuisibilium quantitatis: sicut è contrario, quia albedo continue extenditur, & subiectatur, in superficie, necesse est, ut indiuisibilibus quæritatiuis ipsius superficiei respondeant in albedine aliqua indiuisibilia talis qualitatis, quæ in illis recipi possint. Hoc

ergo principio supposito, sequitur, aliquid indiuisibile materiae panis præfuisse sub indiuisibilibus terminis quantitatis eius, & cõsequenter aliquid etiam indiuisibile formæ substantiali panis: quia talis forma extensa est, & continue diffusa per totam materiam: quia nihil in materia intelligi potest, quod in pura potentia maneat sine substantiali actu proportionato: præfuit ergo aliquid substantiale panis sub indiuisibilibus terminis quantitatis, quod post factam transubstantiationem non manet, sed illi termini quantitatis sine proprio subiecto relinquuntur: ergo succedit sub illis corpus Christi, in quod conuertitur illud indiuisibile substantia panis, quod sub eis erat, quidquid illud sit: siue illud vocetur substantia, siue initium aut terminus substantia: hoc enim spectat ad modum loquendi, & ad præsens institutum parum refert, hoc vel illo modo loqui: nam, si panis vocetur, aperte sequitur conuertendum fuisse in corpus Christi; si autem solum appelletur terminus substantialis panis, dicendum est, consecutione quadam, & quati per concomitantiam, conuertitur corpus Christi: quia nec possunt partes omnes substantia panis conuertiri sine suis terminis substantialibus, nec potest huiusmodi terminus, conuertitur in aliquid corporis Christi, quin ibi adest totum. Ad tertium posset aliquis concedere sequelam, quia nihil contradictionis in eo casu inuoluitur. Quod si fortasse videretur inconueniens, etiam casus ibi excogitatus, est moraliter impossibilis, & satis indecens. Melius vero negatur simpliciter, seque, quia, ut dixi, Christus non est per se in his indiuisibilibus, sed quasi per concomitantiam, & ideo ablato eo, quod est per se, necesse est, quod concomitatur, auferri: sicut enim substantia materialis intrinsece postulat suam extensionem, & non habet indiuisibilia, nisi propter integritatem, & continuitatem in ipsa extensione: ita hæc Christi præsentia intrinsece & per se postulat extensionem in speciebus panis; in indiuisibilibus autem tantum est propter integritatem ipsius præsentia: quapropter in solis illis esse non potest, saltem secundum præsentem institutionem. Ad quartum responderetur, nullum esse inconueniens, mutata separatione seu continuatiõne specierum sicut mutantur termini ipsarum specierum, ita etiam mutari, aliquo modo, præsentia Christi, quoad terminos suos: quia hoc intrinsece, & ex natura restituitur ex illa separatione, vel continuatione: neque hoc est proprie mutari præsentiam, sed præsentem terminum: & ita hoc non repugnat superius dictis, vbi agebamus de præsentia simpliciter, vel per se, quæ absolute non pendet à continuitate, vel diuisione specierum.

ARTICVLVS IV.

Vtrum tota quantitas dimensua corporis Christi sit in hoc sacramento.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod non tota quantitas dimensua corporis Christi sit in hoc sacramento. Dicitur scilicet, quod totum corpus Christi continetur sub qualibet parte hostie consecratae. Sed nulla quantitas dimensua tota continetur in aliquo toto, & in qualibet parte eius. Ergo est impossibile, quod tota quantitas dimensua corporis Christi continetur in hoc sacramento.

2. Præterea, impossibile est, duas quantitates dimensuas esse simul, etiam si vnæ sit separata, & alia in corpore naturali, ut patet per 3. Philosophi in 3. Metaph. Sed in hoc sacramento manet quantitas dimensua panis, ut sensu apparet. Non ergo est ibi quantitas dimensua corporis Christi.

3. Præterea, si due quantitates dimensue inæquales iuxta se ponantur, maior extenditur vltra minorem. Sed quantitas dimensua corporis Christi, est multo maior, quam quantitas dimensua hostie consecratae, secundum omnem dimensionem.